

טעם השלשלת

במסורת המקרא מופיע "טעם השלשלת" שבע פעמים בכל התנ"ך, למעט טעמי אמ"ת, ארבע בתורה ושלוש בנביאים, כסדר דלהלן: "ויתמהמה" (בר' ל"ט, ט"ז), "וואמר" (בר' כ"ד, י"ב), "וימאן" (בר' ל"ט, ח'), "וישחט" (ויק' ח', כ"ג), "ונבהלו" (ישעיה י"ג ח'), "וואמר" (עמוס א', ב'), "ואמר לה" (עזרא ה' ט"ו).

טעם השלשלת מלא תוכן ומשמעות בכל עניניו והוא בא לידי ביטוי בעצם הענין בו הוא מופיע בזמן ובאישים הקשורים לענין. אי לכך לא מופיעה השלשלת במקרים רגילים ופשוטים, אלא במקרים נדירים. וכל דבר נדיר כשהוא מופיע, מופיע הוא כאדיר. כמו כן מופיעה השלשלת בהתאם ליחודה וליעודה.

הרב זצ"ל ב"ראש מילין" מבאר את טעם השלשלת, ומתוך דבריו נראה, כי לשלשלת שלושה מאפיינים מהם היא מורכבת, ואשר בהם תלויה הופעתה.

המאפיין הראשון

טעם השלשלת מופיע בסיטואציה של מקרים המתחברים ומתקשרים יחד, ואוחזים כולם בסיבה אחת, וז"ל: "הכל אחוז הוא אחיזה סיבתית זה בזה, המורה שאין בכל היש כולו, פרטים בודדים בלתי מסודרים, ואין הפתעה בלתי קשורה בקשר המערכת המסודרה, והכל הולך ומתאחד...".

המאפיין השני

כל אותן ההופעות מופיעות, לכאורה, בדרך מסובכת ולא ישרה, וזה בא לידי ביטוי בצורה הגרפית של השלשלת אשר כולה עליות וירידות, ובניגון הארוך והמסולסל, וז"ל: "אוצר ההופעות ומקור מקורות החיים, בא אלינו עם הרושם הנגינותי הארוך והמסולסל, אשר בטעם השלשלת, ומרשימה עלינו יחד את רגשי הגודל וההמשכה החיית, עם ההתארה הכתיבתית של התואר

המותוה אשר להתמונה הכתיבה של הנגינה השלשלאית".

המאפיין השלישי

הוא המאפיין המיוחד והמאחד את כולם. כאשר רואים כיצד כל הענינים והאישים הקשורים לשלשלאות שבמקרא, מתאחדים, מתחברים ומתאגדים יחד ונעשים לאחד, וז"ל: "אלוקי הראשונים והאחרונים, המקשר בשפעת טובו המון בריות לאין תכלית, ושומר בריתו לדור דורים". עכ"ל.

נעבור על המקרים בהם מופיעה השלשלת ונראה מתוך מדרשי חז"ל כיצד באה לידי ביטוי השלשלת על התיבה בה היא מופיעה: עם השלשלת הראשונה אנו נפגשים בהפיכת סדום. בורא-עולם עומד להפוך את העיר, ושולח מלאכים אל לוט להצילו. וכך מתבצעת ההצלה: "ויאיצו המלאכים בלוט לאמר קום קח את אשתך ואת שתי בנותיך הנמצאות פן תספה בעון העיר. ויתמהמה, ויחזיקו האנשים בידו וביד אשתו"...

מתוך המקרא נראה כי תגובותיו של לוט לא זריזות ביותר בהתאם לבשורה הרעה. "ויתמהמה", מתעכב, עוד קצת, צריך להבין מה פשר התמהמהות זו אשר עליה מתנוססת השלשלת.

אומרים בעלי התוספות: "ויתמהמה" - התמהמה והיה מחשב בליבו מה יהיה בעיר הזאת" (בעלי התוס' קנ"ח, ב'). מה כבר יכול להיות בעיר סדום?

"ותאמר הבכירה... ונחיה מאבינו זרע" - זה מלך המשיח שקבלו מלוט אביהם שקיבכ מאברהם. קודם משיח יבקעו הרים ויפלו במים, והיו סבורים בהפיכת סדום הוא. הרים שבקעו ועיירות נטבעו ומתו הרבה" (בעלי התוס' ק"ע). בפשטות משמע שקיבל לוט מאברהם סימנים לבואו של משיח ומסר סימנים אלו לבנותיו. ועקב זה החליטו "ויאין איש בארץ לבא עלינו" והרי לא שוטות היו שחשבו שלוט אביהן צדיק, ואברהם ושרה מתו. אלא כנראה כך חשבו כיון שאין לו יורשים ובן אחיו יורש גמור - ממנו יבנה העולם. ונוסף על כך ראו באיצטגנינות שלשלת גדולה יוצאת ממנו. ולא הבינו שהיא מלכות בית-דוד (שם משמואל קפ"ט), והתוצאה היתה: "ותהרן שתיהן" גימטריה: "זו רות ונעמה העמונית" רות ממואב ונעמה מעמון. "בשביל שתי פרידות אבות הציל הקב"ה שני

עמים" (בעלי התוס' קע"ב). "ורמז מהפסוקים 'וביד אשתו וביד' ס"ת דוד, 'בנותיו הנמצאות' - היינו 'מצאתי דוד עבדי' וכו' (בעלי התוס' קנ"ח).

ומהן התחילה מלכות בית-דוד. ועל זאת תמה דוד המלך כי לא ידע ממתי פסקו לו הגדולה. ובלשון המדרש: "דרש רבא: מאי דכתיב (תהילים מ', ח') 'אז אמרתי הנה באתי במגילת ספר כתוב עלי?' אמר דוד: אני אמרתי עתה באתי. (בשעה שנימשחתי באתי לגדולה) ולא ידעתי שבמגילת ספר כתוב עלי, (שמימי אברהם נכתבה עלי במגילת ספר) התם כתיב (בראשית י"ט, א'): "הנמצאות", והכא כתיב (תהילים פ"ט, כ"א): "מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתי" (ב"ר, יבמות ע"ז, ע"א). ומסביר המהר"ל, וז"ל: "היה הית"ש מחפש להוציא מלכות בית-דוד אל הפועל, כי עד אותו היום לא נמצא, אך עתה כאשר נמצאו שתי בנות לוט, אז נמצאת התחלת מלכות בית דוד, והיינו דכתיב 'הנמצאות'. ובמלכות בית דוד 'מצאתי דוד עבדי' (חידושי אגדות).

נראה מכל הנ"ל כי הרהוריו של לוט לא פשוטים היו. יש בידינו סימנים לבואו של משיח, שמסדום הוא צריך לצאת, אבל אינו יודע שממנו הוא יוצא, וכאשר המלאכים מאיצים בלוט לעזוב את המקום, עומד לוט ומחשב - כיצד יתכן הדבר? מצד אחד רואה הוא את המשיח העומד לצאת מסדום, ומצד שני עומדים להפוך את העיר שממנה צריך לצאת המשיח ויתמהמה. תמה אחר תמה.

השלשלת השניה מופיעה בענין שליחות אליעזר עבד אברהם להביא אשה ליצחק. טרם נבאר הענין, נתבונן בדמותו של אליעזר: אומר המדרש: "תדע ששם אליעזר אברהם קראו כך, שידע אברהם שנשמתו היתה מגולגלת מנשמת חנוך שפרח לשמים, וירד לתקן הברית ואח"כ התגלגל ביוסף". ומוסיף המדרש: "דע כי אליעזר נשמתא קדישא שניתנה תוך קליפת כנען ארור. ומשנולד אליעזר יצא מכלל ארור ונקראת ברוך, ואח"כ הובררה יותר בגלגול כלב בן-יפונה, בבניהו בן יהוידע בבן ובאב, ובזכריה ובשני גרי צדק שמעיה ואבטליון" וכו' (ילקוט ראובני עמ' 213, 215).

מדברי המדרש משמע שנשמה גדולה היתה לו לאליעזר. את אותו עבד מזהיר ומשביע אברהם אבינו "לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני", ואפילו את בתו לא יתן לבנו כי הוא ארור ויצחק ברוך. ועליו אומר המדרש: "כנען בידו מאזני מרמה, זה אליעזר שהיה שוקל אם בתו ראויה אם לאו" (ב"ר פ' נ"ט, ט').

ומנין שהיה שוקל לתת את בתו. "מדוע אולי הראשון כתיב מלא ובשני כתיב חסר. אחר שראה אליעזר שקראהו ברוך אמר אלי עכשיו ראויה ביטי ליצחק" (בעלי התוס' רנ"א). ומסביר החיד"א: "בזכות מה חשב אליעזר לתת את בתו? אומר האריז"ל: ראה שנשמתו הולכת ומתקנת בגלגולים. אמר אולי בתו כן ראויה ליצחק" (ספרי החיד"א חומת אנך ט"ז).

נחזור לשליחות אליעזר.

העבד מגיע לעת ערב לארם נהריים. טרם הוא מחפש את האשה הראויה ליצחק, מתפלל הוא לבורא עולם שיצליח את דרכו. "ויאמר ה' אלוקי אברהם הקרה נא לפני...". וכו'. על פסוק זה אומר המדרש: "מי בכס ירא ה' זה אליעזר שומע בקול עבדו - בקול אברהם". "עבד משכיל ימשול בבן מביש", 'עבד משכיל' - זה אליעזר" (ב"ר פר' ס', א'-ב'). בפטות משמע מהמדרש, אליעזר עבד אברהם עושה שליחותו בנאמנות ואינו מהרהר אחר רבו, וממילא כל תפילתו מוקדשת לעשות רצון רבו בלב שלם ללא שום נגיעות אישיות מצדו. "מי בכס ירא ה'" - זה אליעזר", כל מגמתו היא להביא את האשה אשר אברהם מבקש. ואילו מהמדרשים הנ"ל משמע אחרת: "כנען בידו מאזני מרמה והיה מחשב אם בתו ראויה ליצחק אם לאו".

לכאורה, הדברים נראים סותרים. מצד אחד, ראוי ונאמן הוא אליעזר לשליחותו של אברהם רבו, ומצד שני מכניס הוא שיקולים אישיים אם בתו ראויה אם לאו. תרתי דסתרי.

אולם כל הסתירות והלבטים של אליעזר באים ליד ביטוי בשלשלת המתנוססת בתחילת תפילתו של אליעזר. כיצד? - אליעזר עומד ומתפלל "ויאמר ה' אלוקי" וכו', כל תפילתו לכאורה לעשות רצון רבו. באה השלשלת להראות לנו כי עוד בתחילת תפילתו בתיבה הראשונה "ויאמר" כבר היו לו הרהורים ושיקולים אישיים

כלפי בתו. ואכן סופו מעיד על תחילתו, לכן באה השלשלת דוקא בתחילת דבריו להראות לנו שאליעזר בתפילתו - עם כל גדלותו ונאמנותו לאברהם אינו מייחד את כל רצונו ומגמתו לאשר השביעו רבו, אלא מערב הוא רצונו ברצון רבו ותפילתו משתמעת לשתי פנים, לשני רצונות - לרצון רבו ולרצונו הוא. וכל רצונותיו באים לידי ביטוי בשלשלת המופיעה בתחילת תפילתו.

"ויוסף הורד מצרימה...". אחרי תלאות הגיע לבית פוטיפר ומצליח דרכיו עד שמגיע לתקרית עם אשת פוטיפר המורידה אותו פלאים לכלא. שם, במעשה אשת פוטיפר נמצאת השלשלת השלישית. נבאר מעט באיזו אוריה חי יוסף במצרים, מה היתה הרגשתו ומה היו מעשיו:

הרמב"ן שואל - מדוע לא הודיע את אביו ע"י כתב לנחמו וייקר פדיונו. ויבוא ויפדנו ברוב ממון. ותירץ: כי היה רואה השתחויות אביו לו. וגם אביו וכל זרעו איתו. והיה משתדל להיות יפה בכדי להגיע אל פרעה ולהשתדל בקיום החלומות שרצונו היה לש"ש. (רמב"ן מ"ב, ט'). בפשטות רואה יוסף את גדולותו יוצאת לו ממצרים. לכן לא רק שלא טרח להודיע לאביו - אולי יפדנו ממצרים. היה הוא משתדל להגיע לגדולה בכוחות עצמו וכ"ז כמובן לש"ש. ואכן ברגע שקנה פוטיפר סריס פרעה את יוסף "ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח ויפקדהו על ביתו וכל יש לו נתן בידו... ויהי אחר הדברים האלה ותשא אשת אדוניו את עיניה". אומרים בעלי התוס': "את עיניה" - 'את' לרבות שראתה במזל שעתיד להוליד ממנה ולא ידעה כי מן אסנת תוליד" (בעלי התוס' צ"ד, ב'; סנהדרין ק"ט).

ועומדים על זה ה"אלשיך" וה"שם משמואל", וז"ל: "שראתה באיצטגנינות שיוצא לה ממנו גדולה. ומסתמא גם יוסף ראה, ועלה במחשבתו לעשות, וטעתה שלא היה רק מביתה "וימאן" וילפת בשומעו בשלשלת שעל התיבה" (אלשיך עמ' 226, שמ"ש ב', ע"ה). יוסף רואה כהמשך לגדולתו את בקשת אשת פוטיפר אשר כל מסרתה לש"ש כלשון המדרש: "ר"ש ב"ר נחמן אומר: כדי לסמוך מעשה תמר למעשה אשת פוטיפר. מה זו לש"ש אף זו לש"ש" (ב"ר פ"ה, ב').

יוסף נמצא בפרשת דרכים ואינו יודע מה להחליט. מצד אחד רואה הוא גדולה יוצאת לו ממצרים, וכהמשך לכך, רואה הוא אולי בחיוב את בקשת אשת פוטיפר כי לש"ש נתכוונה, ומצד שני רואה הוא את אביו, "דאמר רבי: שמע לה. אלא שהביא הקב"ה איקונין של אביו ונתבייש וברח" (ילקוט שמעוני, קמ"ה).

התלבטות זו באה לידי ביטוי בשלשלת אשר על התיבה - "וימאן" טרם החליט לנוס החוצה - מיאן. והשלשלת על ה"וימאן" אומרת לי כי בעצם המיאון היה יוסף מטיל ספק, האם אשת פוטיפר היא ההמשך לגדלותו. ואחרי שנשמע לה, כדברי רבי, היה מטיל ספק האם איקונין של אביו המונע בעדו - צודק. וימאן ולא ידעו שניהם שמבתה יש לו גדולה.

השלשלת הרביעית והאחרונה בתורה נמצאת בפסוק הקשור לחנוכת המשכן לגבי שחיטת איל המילואים "וישחט ויקח משה" - משה חונך את המשכן, מפרקו ומרכיבו כל שבעת ימים והיה משמש ככהן גדול, כלשון המדרש: "וישחט ויקח משה את הדם" - כל שבעת ימי המילואים היה משה משמש בכהונה גדולה. הוא היה שוחט, הוא היה זורק, הוא היה מזה, הוא היה מחטא וכו'" (ספרא מכילתא דמילואים אות י"ד). ונוסף לכך, משח את אהרון ובניו, והלבישם בגדי כהונה והקריב את קורבנות חניכת המשכן, את פר החטאת ואת איל העולה והאיל השני - איל המילואים.

מהו "איל המילואים"?

מסביר הרמב"ן, וז"ל: "קרבן מילואים קרבן כולל הוא, חטאת עולה ושלמים. והנה המשכן נחנך בקרבן מילואים, כנאמר: 'כי שבעת ימים ימלא את ידכם'". ובתורת כהנים: "איל המילואים" - שמושלם על הכל. מלמד שהמילואים שלמים לאהרון ובניו. 'ויסמכו ידיהם על ראש האיל' - סמכו ידיהם עליו בשמחה ועשו יו"ט. משל למי שפרע חובו ועשה יו"ט. אף כך אהרון ובניו כיון שהשלימו עבודת יו"ט וקידושיו, עבודת כלים וקידושיו והביאו איל וסמכו ידיהם עליו בשמחה ועשו יו"ט" (שם אות כ').

ואחר שחיטת "איל המילואים", החותם את חנוכת המשכן, עומדים כל ישראל ומצפים ליום השמיני, בו הוקם המשכן. ותניא:

"אותו היום היתה שמחה לפני הקב"ה כיום שנבראו בו שמים וארץ" (מגילה י', ב'), ו"אותו יום נטל י' עטרות: ראשון למעשה בראשית, לנשיאים, לכהונה, לעבודה, לירידת אש, לאכילת קודשים, לאיסור הבמות, לראשי חודשים, לשכון שכינה בישראל ולברך את ישראל" (ספרא שמיני אות א').

אחרי יום אדיר ונשגב שכזה, ואשרי עין ראתה כל אלה, עומד משה רבנו בעת שחיסת קורבן המילואים החותם את מלאכת הקמת המשכן ואהרון ובניו סומכים ידיהם עליו בשמחה ועושים יו"ט. רואה הוא - משה רבנו את יום השמיני הגדול אשר עיני כל ישראל כלות אליו. עומד הוא להפתיע את ישראל בבשורה רעה - במות שני בני אהרון המכניסים אש זרה לפני ה' - ואז יבכו כל ישראל את השריפה אשר שרף ה'.

כל זאת רואה משה רבנו בעצם שחיסת "קורבן המילואים" וכל הנ"ל בא לידי ביטוי בשלשלת המתנוססת על שחיסת איל המילואים: "וישחט ויקח משה", לכאורה היתה השחיטה צריכה להתבצע "בשמחה" כסמיכת אהרון ובניו, אבל משה מרגיש שיום המילואים נהפך להם לתוגה, כלשון המדרש (כ"ט): "המילאים חסר ו'. כי נהפך להם לתוגה ולא היתה השמחה מלאה רק חסרה, שהרי יום השמיני למילואים נקרא "יום שמחת ליבו" ונחסרה השמחה במיתת שני בני אהרון" (עין מגילה י', א').

וכל אותה ראיית צער באה לידי ביטוי בעצם "וישחט" את איל המילואים בשלשלת אשר על התיבה.

מעין מעשה נדב ואביהו, פוגשים אנו בנבואת עמוס אשר בה מופיעה "השלשלת החמישית".

"דברי עמוס אשר היה בנוקדים... אשר חזה על ישראל בימי עזיה מלך יהודה ובימי ירבעם בן-יואש מלך ישראל שנתיים לפני הרעש. וַיֹּאמֶר: ה' מציון ישאג ומירושלים יתן קולו...". עמוס מתנבא שנתיים לפני הרעש, שעליו התנבא ישעיה, שנאמר: "וינועו אמות הסיפים" ורוב המפרשים אמרו כי הרעש היה בהיכנס עזיהו להקטיר קטורת ואז בא הרעש. "ויאמר ה' מציון ישאג", מבית קודשי הקודשים הקול יוצא. ומה קורה בגלל הקול? וינועו אמות

הסיפים וכו'. ומסביר רש"י (ישעיהו ו' ד') "מקול הקורא", - "מקול המלאכים הקוראים, והוא היה יום הרעש שנאמר בו 'ונסתם כאשר נסתם מפני הרעש בימי עזיהו' (זכריה י"ד), בו ביום עמד עזיהו להקטיר בהיכל. רעשו שמים לשורפו לומר דינו בשריפה, כמו שנאמר: 'ותאכל את החמישים ומאתיים איש' וזהו שקראם שרפים, שבאו לשרפו רעשה הארץ לבולעו, כסבורה דינו להבלע כקורח שערער על הכהונה. יצאה בת-קול ואמרה זכרון לבני ישראל וכו' ולא יהיה עוד אדם המעורר על הכהונה כקורח וכעדתו, כקורח בבליעה, וכעדתו בשריפה. אלא אשר דבר ה' ביד משה בסנה, הבא נא ידך בחיקך והוציאה מצורעת כסלג. אף כאן צרעת פרחת במצחו". עכ"ל. מכאן נראה שכל המערער על הכהונה בכל דרך שהיא - רעש יוצא מבית קודשי הקודשים, מבית היכל ה', ופוגע בו.

וכעין שלשלת זו, אנו פוגשים ברעש וברעם גדול כעין "ונסתם כאשר נסתם בימי עזיהו" התוקף את מחריבי היכל ה' ושונאיו ואשר הגלו את ישראל מארצם, וז"ל הנביא: "ונבהלו צירים וחבלים יאחזון כיולדה יחילון איש אל רעהו יתמהו". 'ונבהלו' יהיו בהולים ופחודים (מצודת דוד). וכל זה ע"י "שלוחי" בורא עולם, כדבר הנביא: "אני צויתי למקודשי גם קראתי גבורי לאפי עליזי גאותי" (ישעיה י"ג ד'), "צויתי" - הערתי לבם, "למקודשי" - הם פרס ומדי שזימנתים לכך, "לאפי" - לעשות בכל חרון אפי, "עליזי גאותי" - להיות שמחים בגאותי שהתגאה על בבל על ידם (מצודות). ומאת ה' היתה מכת בבל "כמהפכת אלקים את סדום ועמורה" "והיתה בבל" אומר רש"י: "שתי פורענויות באו לה בשתי שנים - דריוש הרג בלשאצר ומלך שנה, ולשנה השניה נהפכה כמהפכת סדום מן השמים וכן שנינו בסדר עולם" (שם פס' י"ט, וברש"י).

זו הפעם השלישית בה אנו פוגשים את הופעת השלשלת. במקרים אשר היו נגועים בדרך כלל שהיא בבית משכן ה'.

ו**חלשלת השביעית** עוסקת בבנין בית ה'. בזמן מלכות דריוש מלך פרס ומדי שלחו לו איגרת מא"י לגבי השלמת הבנין, שכורש

הרשה להם לעלות ותמך בהם, ועזר להם לבנות הבית ולא הושלמה העבודה. ובאגרת זו בקשו ישראל את עזרתו של דריוש. והיה דריוש מחפש בכל כתבי כורש עד אשר מצא האיגרת בה הוא תומך בעליה ובבנין הבית. אז יצאה איגרת בפקודת המלך דריוש לתת ליהודים העוסקים בבנין את כל הציוד הנדרש וכו'... וז"ל המקרא: "וַאֲמַר - לְתָא: אֱלֹהִים מֵאֵינִי שֶׁאֵזֶל אַחַת" (עזרא ה', ט"ו), "וַאֲמַר - לָהּ" פירש רש"י: "וכך אמר לו כורש לשבצר: אלה הכלים קח ולך והורד אותם בהיכל אשר בירושלים, וביתו של הקב"ה יהא בנוי על מקומו". זו השלשלת השביעית והאחרונה המופיעה גם היא בבנין בית ה'.

עד כאן הבהרנו פחות או יותר כיצד כל שלשלת באה לידי ביטוי בתיבה בה היא מופיעה. נותר לנו לבאר את המאפיין השלישי - כיצד כל השלשלאות מתקשרות יחד, ויוצרות שלשלת אחת. תחילה נעסוק בשלוש השלשלאות הראשונות, העוסקות בתחילת מלכות ישראל, מלוט עד דוד המלך. כאשר מתבוננים בכל תהליך בנית מלכות ישראל, השאלה העולה מתוך כל התהליך המוזר היא מדוע צריכה היא לקום בסיבוכים, ובדרכים הניראים לא ישרים ביותר, לכאורה, השכל הישר מורה, שאם רוצים אנו להקים את מלכות ישראל נפעיל את הדרכים הישרות והתמימות, ומדוע כך תיבנה מלכות ישראל?

ואולי אפשר לומר עפ"י דברי החיד"א, בספרו "שמחת הרגל" על מגילת רות, וז"ל: "ואפשר לרמוז בפסוק 'אז אמרתי הנה באתי' וכו', שדרשוה על מגילת רות, ומכאן ניכר תוקף הכוונה לש"ש, שהיא בוקעת ונרצת לה' ונלמד יפה מבנות לוט ותמר ורות, וכש"נ, 'עשה רצונך אלקי חפצתי' בכוונה שלמה. 'ותורתך בתוך מעי' שדבר זה מתורתך אלמדנו, 'בשרתי' ר"ת: בת-שבע, רות, תמר, ישי. שגם ישי חשב לבוא על שפחתו, ובאה אשתו במקומה, והוא חשב שהיא שפחתו וכוונתו לש"ש לטהר זרעו. וגם בת-שבע שכוונתה לש"ש ולא רצתה שאוריה יגע בה, נתרצית לדוד" וכו' (שמחת הרגל, י"א ד"ה "ואפשר").

מתוך דבריו משמע, שאילו בורא עולם היה מגלה לכל אחד

מהאישים הקשורים בהקמת מלכות ישראל כי בזיווגם הם עומדים להקים את מ"י, יתכן מאוד שכונתם היתה נפגמת ולא מושלמת כפי הצורך עד כדי לעשות את הדברים לש"ש וגם לשם יעוד מוגדר שהוא הקמת מלכות ישראל. על כן גילגל בורא עולם לכל שותפי הקמת המלכות את זיווגם ללא ידיעתם כלל, כאשר כל כונתם לש"ש גרידא. את עבודת היעוד והמטרה מסובב בורא עולם להקמת המלכות, לכן כל תהליך בניית מלכות ישראל ניראה לעין לכאורה בסיבוכים ובדרכים לא ישרות ביותר, ובורא עולם מסובב את הבניה בצורה האמיתית ביותר.

ראשית הבניה היתה אצל לוט, ולוט לא יודע כי ממנו תחילת הבניה ובודאי לא מבנותיו, כי בזכות שתי פרידות אבות שעומד ה' להוציא משתי בנותיו והם רות ונעמה - הציל בורא עולם את לוט.

וגם המשך שלשלת עם ישראל מרבקה דוקא, ולא מבנות הכנעני, חלילה. לא מגלה בורא עולם מיד מי היא המיועדת, אלא מסובב הוא את הדברים עד שאליעזר צריך לקחת אותה ע"י סימנים וניחוש מי היא. ומעשה יהודה ותמר, מגלגל בורא עולם את תמר כלתו אליו, ללא ידיעתו כלל.

וביוסף - כאשר רואה הוא אור בגדולתו, ומעלה מחשבה אולי אשת פוטיפר היא המיועדת לו שרצונה לש"ש. טעות היא בידו - את מעשיו יעשה לש"ש ואת המיועדת לו בורא עולם מסובב הדברים יביא אליו, בדרך שבה העלהו לגדולה.

וכן היה אצל בועז - גילגל בורא עולם, שיקים הוא זרע לאחיו וייבם את רות. ולא ידע מה עומד לצאת ממנה ואחר הלילה הראשון מת.

ישי נתכוון לטהר את זרעו ורצה לבוא על שפחתו, זימן לו בורא עולם את אשתו.

ובת שבע שלא רצתה שאוריה יגע בה נתרצתה לדוד להמשתת מלכותו ע"י בנה שלמה.

ומאת ה' היתה זאת, להקים את מלכות ישראל ללא ידיעת הגברים, ואילו הנשים, משמע מכל המדרשים, כי את מעשיהן עשו

לש"ש ונוסף על כך ידעו מהי מטרתם.

בנות לוט עשו מעשיהן לש"ש, ראו גדולה יוצאת מאביהן, רק לא ידעו שהיא מלכות בית דוד.

תמר ידעה כי מיהודה עומד לצאת מלך המשיח.

אפילו אשת פוטיפר התכוונה לש"ש, וראתה גדולה יוצאת ליוסף ממנה. רק לא ידעו שניהם שמבתה יוצאת להם הגדולה.

רות, שהיא גילגול בתו הבכירה של לוט כיוונה מעשה לש"ש לתקן כל אשר עיוותה בת לוט.

ובת שבע גם היא ידעה שזיווגה הוא דוד ולא רצתה שאוריה יגע בה.

על זה אולי נאמר: "בזכות נשים צדקניות באה גאולה לעולם". בכל מקום שאתה מוצא גאולה לעם ישראל, תמיד היו מעורבות בה נשים צדקניות מעורבות בגאולה. מצינו זאת בגאולת מלכות ישראל, כנ"ל, בחנוכה ע"י יהודית, בפורים ע"י אסתר וגם בפסח נגאלו ישראל ממצרים בזכות נשים צדקניות.

אלו הם החיבורים והקישורים עם כל הסיבוכים וחפרעות, של שלוש השלשלות המופיעות בהקמת מלכות ישראל".

והופעת שלוש השלשלות האחרונות בנביאים. הנושא אשר הם עסוקים בו וכרוכים סביבו, הוא המגע החיובי והשלילי עם "הכהונה בבית ה'" מצד אחד בענין המשכן והבית, ומצד שני הרעש היוצא מלפני ה' על המערערים אחר מעמד הכהונה.

השלשלת האמצעית והרביעית במנין, מופיעה בשחיסת "איל המילואים" - באה ללמד את שאר השלשלות הלכה לדורות.

בשעה שמה מקים את המשכן הוא מכהן בשני כתרים יחד: כתב מלוכה וכתר כהונה. ומלכויות אלו נחלקות בשעת שחיטת איל המילואים המשלים את חנוכת המשכן, ו"מחלק" את הכתרים זה לכהונה וזה למלוכה, אחד למשה ואחד לאהרון. אסור שתיגע מלכות במלכות חברתה, אחרת רעש אדיר יוצא מלפני ה'. בכך, ובשעת מעשה השחיסה המכוונת להפרדת הכתרים, רואה משה כי המלכויות עומדות לגעת אחת בחברתה - אלו שני בני אהרון המכניסים אש זרה מלפני ה' ומחכים הם מתי ימותו שני זקנים אלה, משה

ואהרון והם ימלכו וינהיגו את העם, כאשר אחד מהם מלך ומנהיג, והשני מכהן בכתר כהונה. וברגע שנגעו המלכויות אחת בחברתה "ותצא אש מלפני ה'" ואז - "כל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'". באופן דומה ישעיה רואה "וינועו אמות הסיפים", רעש גדול מבית ה'. **על מה ולמה?** עוזיה נכנס להקטיר לא הספיק לו כתר מלוכה והוא רוצה לכבוש גם כתר כהונה. וברגע שמלכות נוגעת בחברתה - "ה' מציון ישאג" - מבית קודשי הקודשים יצא הרעש הגדול. 'היה עליו ללמוד ממעשה נדב ואביהו ש"אין מלכות נוגעת במלכות חברתה כמלא נימה".

ומלכות בבל, אשר נגעה הן במלכות ישראל, והן בכהונה, באה גם היא על עונשה בתקיפת בהלה ורעש, עד אשר "איש אל רעהו יתמהו ע"י שלוחי ה' מלכי מדי ופרס ומאת ה' נהפכה ממלכת בבל כסדום וכעמורה".

עתה תראה לנו השלשלת במלוא תוכנה, משמעותה והדרה, כיצד חלקים ופרטים בודדים נעשים לשלמים. וכל השלמים באים בשלשלת אחת כמנורה מקשה אחת. כאשר שלושת קני מלוכה מספר בראשית מצד אחד, ומצד שני שלושת קני כהונה מהנביאים, כולם מאירים ומפנים מבטיהם אל מול פני המנורה - הוא משה רבנו המשמש קנה אמצעי, ומלמד את שני הכתרים הלכה לדורות, לבל תיגע מלכות במלכות חברתה. והלכה זו לימד משה מתוך שחיטת "איל המילואים", שהפריד בין המלכויות. שהיה משה מכהן בשני כתרים יחד, ואיל המילואים בהשלימו את מלאכת המשכן, הפריד בין הכתרים, ונתן אחד למשה ואחד לאהרון. ולא לחינם באה השלשלת על תיבת "וישחט" - היה משה שוחט את הראש מהגוף ומלמד את ההלכה. הראש לכתר מלוכה, והגוף - לאפוד ולחושן - לכהונה. ומהלכה לשעתה נלמדה הלכה לדורות ש"אין מלכות נוגעת במלכות חברתה כמלא נימה". ואם נגעה חלילה, אז - "ותצא אש מלפני ה'", והתוצאה - "כל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'", ומבית קודש הקודשים "ה' מציון ישאג" וכו'. לצערנו הרב, החשמונאים, אשר על ידם נגאלו ישראל בחנוכה, היה עליהם ללמוד הלכה זו ממעשה נדב ואביהו, וממעשה עוזיה שאין מלכות נוגעת

במלכות חברתה, ובזמן שנגעה ידם במלוכה נגזרה עליהם הגזירה:
הורדוס העבד קט והרג את כולם, והשאיר ינוקה אחת שעלתה לראש
הגג וצעקה: כל מי שיאמר שהוא מבית חשמונאי עבד הוא, כי לא
נשאר אחד, וקפצה ומתה (ב"ב, ג:).

אלו הם שלשלאות מלכויות ישראל בהתחברותן ובהתקשרותן
הנעשות לשלשלת אחת כדוגמת המנורה - מקשה אחת.